

Folklore**El Ball de les Gitanes****Per Josep Font i de Falgàs**

Hom creu que el «Ball de les Gitanes» fou introduït en aquesta nostra comarca per aquesta raça inquieta, nòmada, vagabunda, que desafiant la inclemència del temps, recorre tots els pobles, sense instal·lar-se enlloc definitivament.

La indumentària dels balladors, el caràcter exòtic del ball, els tipus pintorescs i estrofolaris que animen l'espectacle, tot fa creure que foren els gitanos els qui ensenyaren a la població indígena aquest ball, no podent-se precisar la data ni la localitat on primerament prengué carta de naturalesa.

Cada any per Carnestoltes, en diferents poblacions del Vallès es pot contemplar el «Ball de les Gitanes». Però cada any hom descobreix que aquesta dansa va perdent el seu primitiu caràcter, tant per l'indumentària dels balladors, que es van posant al corrent de la moda actual, com per les danses modernes que, en perjudici del ball mateix, les colles hi intercalen, volem creure inconscientment. Els tipus abigarrats i estrofolaris que animaven l'espectacle, van caient també en dessús, podent-se veure avui moltes colles sense *Vells* ni *Diablots*, el paper dels quals era distreure el públic, els primers, i els altres infondre respecte a la gent, armats com anaven d'una tralla per a mantenir a ratlla els espectadors i arreplegar els cigars i les llaminadures que el públic oferia a la colla que ballava. De totes maneres, d'aquesta gent que es presenta en el «Ball de Gitanes» i que serveix de complement a l'espectacle, nosaltres no hi veiem cap relació directa amb el ball pròpiament, i sí tan sols la plasmació del Carnaval platxeriós i bullanguer, que trobant-se en la diada, espera aquella ocasió propícia per a manifestar-se.

En algunes poblacions hi havia el *Capità de cavall*, el qual era el primer d'entrar a la plaça i després d'haver simulat el despatx de papers i tenir el permís corresponent, donava l'entrada als *Diablots*, que apareixien vestits de faisó grotesca, els quals, fent petar la tralla, obrien pas en mig de la gent i feien deixar l'espai lliure necessari perquè els balladors poguessin fer l'entrada amb tota la gràcil desimboltura que la naturalesa del ball requereix.

El *Nuvi* i la *Núvia* són els primers d'entrar, constituïnt la parella més vistosa i balladora de la colla. En alguns pobles, el nuvi llua barret de copa i la núvia una corona de flors artificials. Actualment, la núvia no es distingeix gaire de les altres balladores, si no és per la mantellina de randa fina